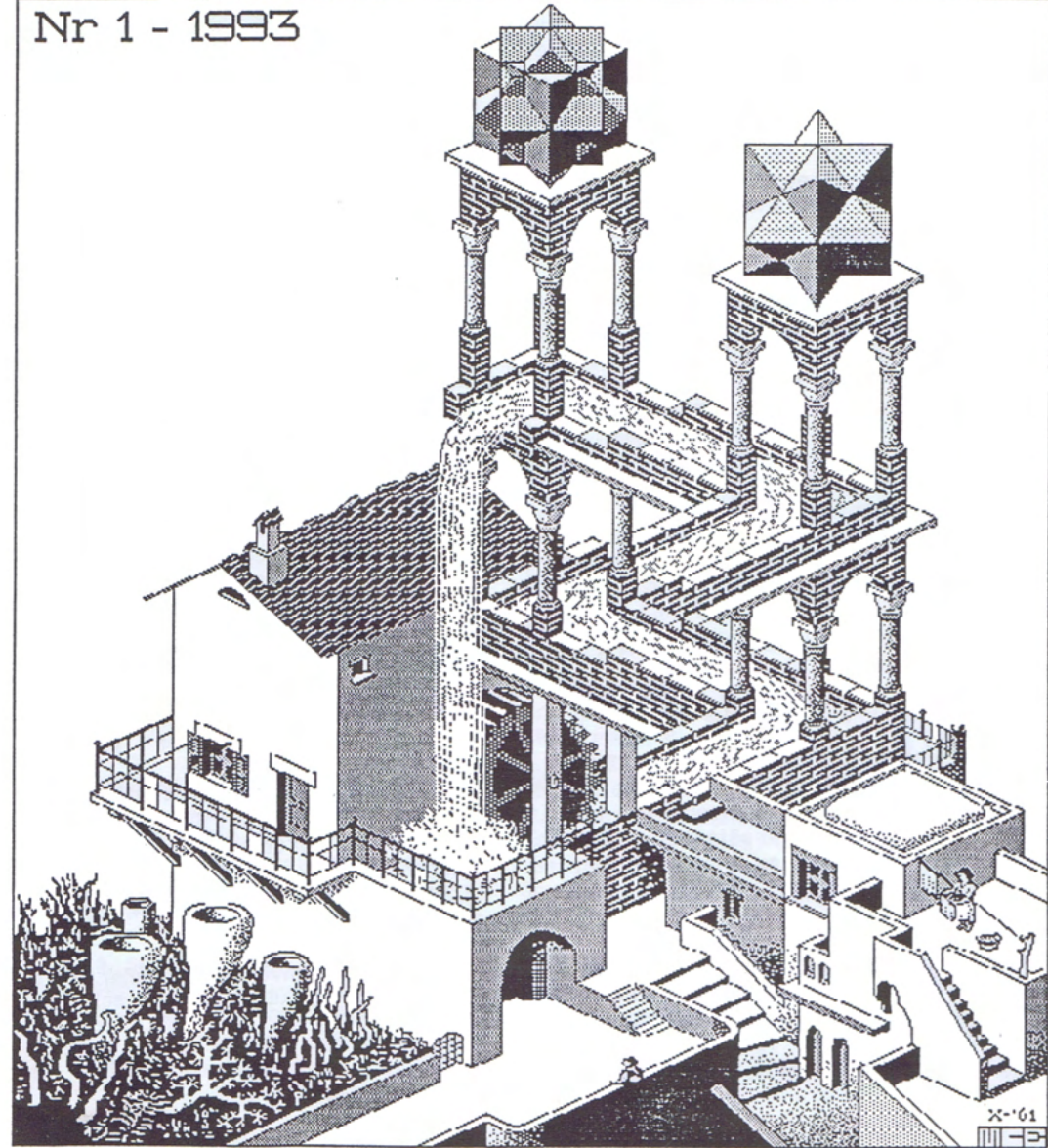

ÅTTA BITAR

Nordens enda tidning för C64 och C128

Nr 1 - 1993

X-'61

REDAKTION

Postadress

c/o Bo Lövgren
Kantatgatan 35
215 70 MÅLMÖ
040-22 43 08

Ekonomi &

Prenumeration

c/o Anders Reuterswärd
Lundagatan 40
117 27 STOCKHOLM

Ansvarig utgivare

Anders Reuterswärd

Redaktör

Bo Lövgren

Prenumeration

SEK 75:-/6 nummer inom Sverige och SEK
100:-/6 nummer inom Norden.

Betalas till pg 82 66 75 - 1, Anders
Reuterswärd

Annonser

Anders Reuterswärd
Pris på begäran.

Tryckning & upplaga

HYDALA FRITIDSGÅRD, MÅLMÖ
200 exemplar

Medarbetare i detta

nummer

Anders Reuterswärd, Peter Karlsson samt Bo Lövgren
(ARCADIA)

Åtta bitar är en ideellt utgiven tidning med syfte att bevara och stimulera användandet av Commodore 64 och 128 i Sverige och Norden. Alla som arbetar med att framställa tidningen gör det utan ekonomisk ersättning och eventuellt överskott av verksamheten används enbart för att förbättra produkten.

För åsikter och synpunkter i Åtta Bitar står, där ej annat framgår, bidragsförfattarna själva. Kopiering och eftertryck förbjöds. Allt material är copyright Åtta Bitar 1993.

ÅTTA BITAR

Nordens enda tidning för C64 och C128

INNEHÅLL I DETTA NUMMER

- 1 Framsida
- 2 Denna sida
- 3 Redaktören har ordet
- 4 GEOBASIC - Test
- 7 Vad händer i GEOS-världen?
- 9 Parallellkabel till diskdriven
- 10 Och till skrivaren
- 11 Insändarsidan
- 14 LISTNINGEN
- 17 AXEL öppnar BBS
- 18 SWIFTLINK - Test

Nummer 1 - 1993

För produktionen av Åtta Bitar används med stolthet följande utrustning:

Commodore 128D med 512K REU och en 1571 diskdrive, en 1581 diskdrive och en CMD HD-100 hårddisk. För kontroll av sidorna skrivs dessa ut på en Star LC24-200 och färdiga tryckoriginal görs med en Hewlett Packard LaserJet+.

Mjukvara som används är geoWrite128, geoPaint128, geoPublish, printit och Paint-Scrap 2.1, allt kört under GEOS128 2.0. Ekonomin kontrolleras med hjälp av geoCalc128 och prenumerantregistret sköts med geoFile128.

040-224308

REDAKTÖR'N HAR ORDET

Så har då sommaren försvunnit, och jag kan summera den med ett ord. **REGNI!** lallafall så har det varit så hos mig, både ute och inne. Att man inte kunde koppla av på stranden, gjorde mig inte så förgrymmad som det faktum att mina datorer inte tålde vädret. Det första jag råkade ut för var att HD:n till basen kraschade, vilket gjorde att jag förlorade hälften av filerna som låg därpå.

Nästa problem dök upp när jag nästan var färdig med detta nummer. Då la nämligen GEOS av och förstörde nästan allt jag hade gjort. Som tur var så hade jag kopior på det mesta, men hela uppläggningsen gick åt, tillsammans med bilderna. Så en sak har jag lärt mig denna sommar, **TA ALLTID BACKUP PÅ DINA ALSTER!!**

Responsen på tidningen blev över min förväntan. Jag vet fortfarande inte hur många prenumeranter vi har fått in, då Anders är på semester.* Men eftersom vi har fått en del skrivelser från folk, så verkar det som om den tagits till era hjärtan. Många av breven handlade om tidningen i allmänhet, hur mycket GEOS, vad kommer den att innehålla, vad är normalt i ett nummer etc. Jag kan bara säga så här att det finns inget "normalt" i denna tidning än. Projektet är fortfarande på sitt födelsestadium. Men en sak kan jag lova, att vi ska försöka täcka in det mesta som existerar till våra kära 64/128:or.

Insändarsidorna har kommit igång i och med detta nummer. Så fortsatt att skicka in era synpunkter och åsikter, annars kan vi inte existera. Vi kommer

att svara på allt, efter bästa förmåga.

GEOS har fått ganska liten plats i detta nummer. "Bara" 4 1/2 sida, av vilka de flesta gått åt till en recension av GEOBASIC.

Annonser från företag har börjat strömma in, vilket gör att vi kanske kan utöka sidantalet så småningom.

Radannonser kommer, men tills vidare så tar vi inte emot något. Men hav förtröstan. De kommer förmodligen att starta till nummer 3/93.

AXEL har gett sig in i tidningen. För er som tog hem gamla **TELE 64**, känns säkert avsnittet igen. Men jag lovar att det kommer nya, färskare avsnitt så småningom.

Byggprojekt i all ära, men ni hittar ett par parallellkablar att bygga. En till skrivaren och en till diskdriven.

Nästa nummer kommer att innehålla åtminstone en udda artikel. Nämligen **GEOS TILL PC**. Detta för att jag nyligen har införskaffat en 386:a. Tro nu inte att jag tänker lägga av med min kära 128. Nej då, den kommer alltid att stå framme, tillsammans med basen.

Jag önskar er god läsning och kom ihåg, **vi klarar oss inte utan er, så skicka in era alster till oss!!**

BOSSE

* Drygt 160 stycken den 20/8. Och fler blir det, inte så illa. (Sättersens anm.)

GEOBASIC

GEOS har det mesta som kan behövas för den seriöse användaren. Men länge saknades egna programmerings-möjligheter för den som inte var så slängd i assembler. Nu finns GeoBasic för att hjälpa upp detta.

Berkeley Softworks, tillverkarna av GEOS, koncentrerar sig numera helt på PC-versionen och ingenting nytt kommer till 64/128. Dock levereras fortfarande hela GEOS-sortimentet och användarstödet finns kvar. En produkt som sent utvecklats klart, och som man beslutade att inte marknadsföra själva, är GeoBasic. Genom ett avtal med tidskriften RUN har programmet dock kommit GEOS-användarna till del.

RUN har själva producerat manualen och GeoBasic såldes uteslutande av dem via postförskott. Nu när RUN inte finns längre är inte bekant hur man får tag på programmet. GeoBasic har även nått Tyskland, där det distribueras av den officiella GEOSagenten Markt & Technik. I Tyskland har programmet också mött mycket kritik för bristfällighet, bland annat från Geos User Club.

GeoBasic är en version av program-språket BASIC som arbetar i GEOS-miljön. För några år sedan kom Abacus med Becker Basic för GEOS, men detta hade många nackdelar. Bland annat fungerade det inte med GEOS 128 och varje färdigt basicprogram bestod av ett stort antal filer. Dessa problem finns inte med GeoBasic som, helt naturligt eftersom det är skapat av upphovsmännen till GEOS, arbetar mer integrerat med GEOS. Här finns möjlighet att skapa basicprogram som ser ut och fungerar som vilket GEOS-program som helst, med menyer, dialogboxar och hela garnityret.

GeoBasic startas från GEOS 64 eller 128 (endast i 40-kolumnsläge) med ett

dubbelklick precis som vanligt. Efter inläddning presenteras en skärm som, i motsats till GEOS vanliga, inte är i högupplösningssgrafik utan vanlig text. Men menyer för olika val finns som vanligt i överkanten. På denna skärm och med hjälp av de olika menyerna kan program skrivas in, editeras, listas, provköras och modifieras på allehanda vis.

Vi går igenom menyerna från vänster till höger. Under GEOS-menyn finns som vanligt bara lite copyrightinformation om programmet, och även under FILE hittar man det vanliga, Close, Update, Rename, Print och Quit. Med det sistnämnda valet lämnar man GeoBasic och återgår till den vanliga deskTopen. Den tredje meny, EDIT, har två möjligheter, List och Sprcol. Den förstnämnda listar basicprogrammet som finns i minnet, något som också kan göras genom att kommandot skrivs ut på tangentbordet, eventuellt med radnummersparametrar som i vanlig 64-basic. Med Sprcol väljs spritefärger.

Nästa meny heter OPTIONS och här hittar vi först Run, som startar programmet som finns i minnet. Debug startar också programmet, men först kan val som t ex Single step och Trace göras i en dialogbox, och värden eller programrader där programmet ska stoppas kan matas in. Ett utmärkt hjälpmedel för felsökning. Sedan finns Resize, ett kommando som är mycket dåligt förklarad i instruktionerna, men som på något vis förändrar storleken på variabelminnet.

Sist under denna rubrik hittar vi Make Appl som, sedan ett program skrivits och testats klart och fungerar till full belåtenhet, kompilerar koden och skapar en fil som kan köras fristående och helt oberoende av GeoBasic och som

dessutom är fri att sprida. Denna fil blir ganska stor, oftast minst 30K, oavsett programmets ursprungliga storlek. Någon möjlighet att konvertera tillbaka denna fil till sitt ursprungliga format finns inte (ett program som gör detta står dock att finna på de PD-disketter som distribueras av undertecknad), så det är lämpligt att spara en version om man vill kunna göra förändringar.

Under rubriken UTILITIES döljer sig de funktioner som gör GeoBasic så speciellt, möjligheterna att skapa basicprogram som ser ut som vanliga GEOS-program. Med hjälp av Menu aktiverar man menueditorn, en rutin med vilken man kan skapa egna rullgardinsmenyer och integrera dem i sitt program. Samma sak gäller för Dialog och Icon, fast här är det givetvis dialogboxar och ikonlistor för snabbval man kan tillverka och använda. Bitmap och Sprite aktiverar editorer, i vilka egna bitmaps (bilder) och sprites kan kreeras.

Den basicdialekt som används i GeoBasic har stora likheter med 64:ans vanliga basic, men har dessutom en massa extra finesser och kommandon. Till exempel kan upp till 127 olika labels användas för att märka ut programrader och underlätta hopp med GOTO och GOSUB. Ett stort antal nya kommandon finns också för att hantera de speciella GEOS-attributen, se särskild lista över dessa här intill.

För alla som vill prova på att konvertera sina gamla basicprogram till GEOS-format finns Basic Grabber med på programdisketten. Det är ett program som går igenom valt program och förändrar det till ett GeoBasicprogram. Alla för GeoBasic okända kommandon presenteras i en dialogbox och det är bara att bestämma om de ska accepteras eller om

processen ska avbrytas.

GeoBasic verkar vara väl genomarbetat och mycket professionella resultat kan uppnås med enkla medel. De synpunkter som kommit mest från tyskt håll handlar främst om de olika diskrelaterade kommandona, som sägs fungera dåligt och utgöra en fara för hela diskettinnehållet. Detta får här stå oemotsagt, eftersom det inte testats i tillräcklig omfattning, men med kännedom om hur det brukar vara med tysk grundlighet kan man nog anta att det finns fog för kritiken. Program med begränsad diskhantering lär dock fungera till full belåtenhet.

Medföljande instruktionsbok är på engelska och består av 140 sidor i ringbundet format. Tidigare kunskaper i basicprogrammering krävs, men för övrigt är den med några få undantag klar och lättfattlig.

Om man är medveten om de påtalade bristerna kan GeoBasic definitivt rekommenderas. Här finns äntligen möjlighet för även icke maskinkods-programmerare att skapa sina egna GEOS-program. Låt oss hoppas att någon importör nappar och gör GeoBasic tillgängligt i Sverige. Låt oss få se fler svenska GEOS-program! Anders Reuterswärd

BASIC-KOMMANDON SOM SÄRSKILJER GEOBASIC FRÅN 64-BASIC

APPEND	Lägger till nytt record i VLIR-fil
BITMAP	Placerar vald bitmap på skärmen
BUTTON	Går till subrutin vid mustryckning
CALL	Anropar en maskinkodsrutin (motsvarar SYS)
COLRECT	Ritar en färgad

CREATE rektangel
Skapar en VLIR-fil på disk

DBFILE Placerar filvalsbox på skärmen

DBSTRN Placerar inputbox på skärmen

DELETE Raderar record i VLIR-fil

DELPROC Stoppas en procedur
DPEEK Som PEEK, men ser helt ord (två bytes)

DPOKE Som POKE, men placerar helt ord i minnet

DREAD Som READ, men läser från diskfil

FONT Specificerar font som ska användas

FRE Returnerar mängden ledigt minne

FRECT Ritar en rektangel på skärmen

HEADER Används för att specificera filtyp

ICON Placerar en grupp av ikoner, skapade med Icon List

INSERT Läger till record i VLIR-fil

INVRECT Invertera vald rektangel

LINE Ritar linje på skärmen

MAINLOOP Specificerar huvuddelen av program

MENU Placerar meny på skärmen

MOUSE Växlar muspekaren av och på

MOUSEIN Kollar om muspekaren är inom vald rektangel

MOUSEX Returnerar muspekarens x-koordinat

MOUSEY Returnerar

NEWPAGE muspekarens y-koordinat

ONERR Matar fram skrivaren till ny sida

PATTERN Gå till valt rad-nummer vid Error

POINT Väljer mönster för fyllning

PRASCI Ritar en punkt

PRINTER Skriver ut data på skrivaren

PROCESS Styr PRINT mellan skärm och skrivare

PRSCREEN Definierar procedur för automatisk körning med valt tidsintervall

PTREC Skriver ut skärmen på skrivaren

RDBYTE Pekar på record i VLIR-fil

RECT Läser information från datafil till variabler

REDRAW Ritar fylld rektangel

SETCOL Radnummer att gå till efter använd desk accessory

SETPOS Väljer färger och mönster

SOUND Placerar textcursor

SPRCOL Skapar ljud

SPRITE Väljer färger på sprites

SPRT Placerar sprites på skärmen

SYSINFO Hämtar eller ändrar spriteinformation

TESTPT Returnerar systeminformation

VOICE Kollar om punkt är tänd eller släckt

WINDOW Väljer instrumentljud för SOUND

WRITE Definierar fönster på skärmen

Skriver data till

diskfil

XPOS Returnerar text-cursorns x-koordinat

YPOS Returnerar text-cursorns y-koordinat

Beställ från: Markt & Technik,
Hans-Pinsel-Strasse 2, D-8013 Haar,
Tyskland.
Pris: DEM 89.- (ca 330 kr)

```

Proc File Edit Options Utilities
900 Epline: RETURN Run debug
910 SOUND 1,400,resize
920 SPRITE "pine",penumber
930 FOR i = 1 TO 100
940 RETURN
950 Epline: SPRITE "pine2":RETURN
960
970 REM
Below are two processes which
check if something hit the ground
yet:
980 ECHO:
SPRT 4,4,IF @220 THEN
DELPROC ECHO#1: GOTO SP1
1000 RETURN
1010 ECHO:
SPRT 5,4,IF @220 THEN
DELPROC ECHO#2: GOTO SP2
1030 RETURN
Ready.
    
```

Skärmbild från geoBasic

Utförsäljning av begagnat

Handic modem för direktkoppling i 64/128. 300 + 75/1200 bps. 300:-

TFI-1200 modem, Hayeskomp. 700:-

Supramodem 2400, Hayeskomp. 900:-

Commodore 1700 REU, 128K minne 400:-

Commodore 1351 mus, defekt 50:-

C64 & C128, båda defekta, kanske att bygga ihop till en för den händige? 300:-

Commodores stora nättaggr. till C64 150:-

geoBasic 200:-

Taxan Printer Buffer 64K (Centronics) 700:-

Super-C 64 Compiler (Abacus) 150:-

Basic 128 Compiler (Abacus) 150:-

Learning Assembly Language on the C128, bok + disk (Glentop) 125:-

C64 Programmer's Reference Guide 100:-

C128 Basic 7.0 Internals 100:-

Mapping the C64 100:-

1571 Internals 100:-

Transactor Book of Bits & Pieces #1 75:-

Diverse spel, ring för särskild lista.

Porto och postförskott tillkommer.
Anders Reuterswärd, 08-560 353 79.

NOTISER

* Det i förra numret omtalade BlackOut_128 har en liten nackdel. Ihop med geoFile 128 släcker det inte bara skärmen, det stannar emellanåt hela programmet tillfälligt! Men det är inget stort problem, rör bara lite på musen, så rullar det vidare. Och geoFile är ju för övrigt ett okänt känsligt program, till exempel fungerar det inte alls om geoWizard är aktiverat. Även geoBasic har svårt att samarbeta med BlackOut_128. Så fort skärmsläckningen inträffar dyker hela programmet, så det är definitivt rekommendabelt att inte ha släckaren aktiverad. geoBasic är tillräckligt opålitligt ändå...

* Jag har fått en diskett från en mycket trevlig herre i USA vid namn Spike Dethman. Och där fanns det riktiga godsaker, proffsiga program värda mycket mer än de ynkliga sharewareavgifter han begär. Vad sägs till exempel om:

- 1) **geoPack** - Filpackning för modemöverföring i GEOS. Förbättrad version, 2.1.
- 2) **Paint Rotate** - Roterar hela geoPaint-dokument. Efterlängtat!
- 3) **KoalaVert** - Konverterar Koalabilder till GEOS. Valfria mönster.
- 4) **Click Pix** - Skapar självvisande geoPaint-bilder.
- 5) **geoCrypt** - Kodskyddar APPL_DATA-filer.
- 6) **Envelope** - DA som skriver adresser på kuvert.
- 7) **RAMBoot** - Förbättrad RAM reboot.
- 8) **A K A** - Skapar "alias" för GEOS-applikationer. Svårt att förklara, svårare att förstå, men oerhört användbart. Freeware! Spike säger själv att den som klarar av att förstå användningen av detta program är värd

att få det gratis...

- 9) Förbättrade Koala Pad input drivers.
- 10) Förbättrade input drivers för joystickport 2.
- 11) Några skoj-program.

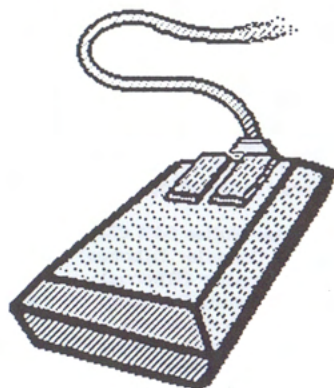
Programmen finns fördelade över PD/SW-disketterna 25 och 26. Den senare är ännu inte klar, men går givetvis att beställa ändå om ni har bråttom. Lova mig bara att ni betalar Spike hans shareware, det är en GEOS-programmerare som vi inte vill vara utan!

Anders Reuterswärd

* Visste ni att det såldes mer än 800000 Commodore 64:or världen över förra året, varav minst hälften i Tyskland? Inte illa för en maskin som fyllde tio år i september. Under dessa år har det sålts mer än 14 miljoner 64:or! Motsvarande siffra för 128:an är fyra miljoner under de få år som denna tillverkades och såldes. Jämför med Amigan som nått upp till exakt samma siffra, fyra miljoner...

* Det i braskande annonser utlovade 8 MHz-kortet Flash 8 till 64:an från Firma Rossmöller i Tyskland kan vi titta i månen efter, det blir inget. De som betalat i förskott för detta underverk kan förmodligen också titta efter sina pengar på samma ställe, firman har nämligen gjort konkurs. Inte så konstigt när man betalar dyra flerfärgsannonser på helsidor för en produkt som inte är färdig... Eller var det bara bluff från början? Hoppet står nu till Parsec i USA, om vi någonsin ska få något turbokort.

PARALLELLKABEL TILL DISKDRIVEN

PARALLELLKABEL TILL DISKDRIVEN

Parallellt (!) med en annan artikel i detta nummer kan vi här också erbjuda en beskrivning av hur man ansluter sin diskdrive via parallellkabel, ett hjälpmedel som bland annat kan komma till användning vid kopiering av disketter. Programvara som är anpassad för detta är till exempel Multi 256K - Quality från DMz Utilitydisk 2, som tillsammans med en REU kopierar en hel diskett på 17 sekunder, och Burst Nibbler 2.0 från DMz PD-disk 2/93, en nibbler som mig veterligen klarar varje existerande kopieringsskydd. Båda disketterna kan beställas för 30:- per styck till pg 82 66 75 - 1.

En parallellkabel kan anslutas till både en 1541- och en 1571-drive (att användas i 1541-läge), men kopplingarna är lite olika. Följande behövs: En 24-polig kortkontakt till datorn, kåpa till denna (inte helt nödvändigt, men rekommenderas), en bit 10-polig kabel (enklast med flatkabel) och en 40-polig IC-sockel. Förbind kortkontakten med IC-hållarens stift enligt följande:

64/128 USERPORT	1541 (CIA 6522)	1571 (CIA 6526)
B	39	18
C	2	10
D	3	11
E	4	12
F	5	13
H	6	14
J	7	15
K	8	16
L	9	17
8	18	24

Numreringen av kortkontaktens stift finns beskriven i 64/128:ans handbok. Markera noga vad som är upp och ner

på kortkontakten, felvändning kan få katastrofala följder. Stiften på en IC-krets räknas motsols med början vid den halvmånformade markeringen på ena kortsidan (sett från ovasidan). Löd försiktigt fast trådarna på utsidan av IC-hållarens ben, så att det fortfarande går att placera en krets i hållaren och benen fortfarande går att sticka ner i en annan sockel.

När allt är klart och kontrollerat minst tre gånger, öppna diskdriven och leta reda på CIA-kretsen. I 1541:an är det en 6522:a och sitter på plats U3 på kretskortet, i en 1541 II finns den på plats U6 och är dessutom tyvärr fastlöd (kräver mycket försiktig losslödning och fastlödning av ytterligare en sockel, rekommenderas inte för svagsinta) och i 1571:an är kretsen en 6526:a och platsen heter U20. Lyft försiktigt kretsen ur sin hållare, sätt i stället i den nya sockeln med sina fastlödda trådar och placera sedan tillbaka kretsen i den nu mellanliggande sockeln. Led ut flatkabeln genom skarven i plasthöljet och anslut andra ändens kortkontakt till userporten. Den vanliga seriekabeln ska fortfarande vara ansluten. Klart!

Om ni inte har en 1541C eller en 1541 II, förstås... På dessa finns på kretskortets undersida en liten förbindning mellan CIA-kretsens stift 1 och 2. Denna måste försiktigt kapas med en skalpell eller dylikt för att det hela ska fungera.

Komplicerat? Ja, en aning, och en viss erfarenhet av dylikt arbete rekommenderas, men om det gjorts rätt är det värt besväret! (Observera att Åtta Bitar inte tar något ansvar för skador som uppkommer på grund av felaktiga kopplingar.)

Anders Reuterswärd

GILLAR DU GEOS?

KOLLA IN VÄRLDENS GARANTERAT STÖRSTA SAMLING AV PUBLIC DOMAIN OCH SHAREWAREMATERIAL TILL 8-BITARSVÄRLDENS BÄSTA OPERATIVSYSTEM.

HÄR FINNS OTALIGA PROGRAMDISKETTER, MASSOR MED GRAFIK, FONTER, PRINTER DRIVERS OCH SPECIALARE AV OLIKA SLAG. VAD SÄGS OM EN SVENSK DESKTOP OCH HELSVENSKT GEOS?

ENDAST 25:- PER PROPPFULL DUBBELSIDIG DISKETT, MER ÄN 125 OLIKA ATT VÄLJA PÅ!

BESTÄLL KATALOG FÖR 5:- TILL POSTGIRO 82 66 75 - 1.

OCH TILL PRINTERN

I anslutning till föregående nummers artikel om olika sätt att ansluta skrivare till Commodore 64 och 128 tänkte jag berätta hur man förfärdigar sig en egen parallellkabel. Möjligheterna att köpa en i Sverige är nämligen nära nog obefintliga, sedan GEOSservice slagit igen butiken. Kanske en lämplig marknad för någon lödduktig entreprenör?

Det hela är dock ganska enkelt, och lite arbete kan det ju vara värt att få snabbare och bättre utskrifter med GEOS. Anskaffa en Centronicskontakt till skrivaren, en 24-polig kortkontakt till datorn, en kåpa till sistnämnda kontakt (inte helt nödvändigt, men att rekommendera för undvikande av kortslutning med mera) och en bit 11-polig kabel (rund- eller flatkabel spelar ingen roll, men för att ge problemfria utskrifter får den inte vara för lång, 1-2 meter brukar gå bra).

Löd sedan ihop det hela enligt nedanstående koppling. Stiftens numring brukar finnas utmärkt på Centronicskontakten, när det gäller datorkontakten är numreringen beskriven i handboken. Var mycket noggrann vid lödningen, minsta kortslutning kan leda till sönderbrända kretsar i datorn, och sådant blir dyrt! Markera också noggrant vad som är upp och ner på kortkontakten, en felvänd kontakt i userporten leder lätt till samma hemiska resultat.

64/128 USERPORT	CENTRONICS
A	16
B	11
C	2
D	3
E	4
F	5
H	6
J	7
K	8
L	9
M	1

Flera andra kopplingsvarianter figureerar, men denna är den korrekta och garanterat bäst fungerande. Vissa skrivare, till exempel gamla Star-modeller, fungerar dock inte på det här sättet, utan stift B måste i stället anslutas till stift 10. Prova detta om den första varianten inte fungerar.

Lycka till! (Observera att Åtta Bitar inte tar något ansvar för skador som uppkommer på grund av felaktiga kopplingar.)

Den som fortfarande känner sig osäker kan i stället beställa en färdig kabel från Geos User Club i Tyskland. DEM 29:- + DEM 10:- i porto till GUC, Jürgen Heinisch, Xantener Strasse 40, D-4270 DORSTEN 19, Tyskland. Druckerkabel - parallell, kallar de den för på sitt språk.

Anders Reuterswärd

INSÄNDARE

Tjena Åtta Bitar

Först och främst vill jag säga att det är jättebra att ni gör en tidning för oss 64/128 ägare, som har blivit lite bortglömda i andra tidningar, som t.ex. Dmz som bara har en fjuttig sida, där Anders har lyckats klämma in 1/4 sida om 64/128, det andra är PD.

Varför inte döpa om tidningen till Amiga Magazin, för det är det det är. Fy på sig, Christer Rindeblad, som bara tjarar om sin jävla (censurera inte det där) Amiga 1200.

Nej, snart blir det nog som med Svenska HemdatorNytt. Dom sket i oss 64/128 ägare. Ok, jag köpte bara lösnnummer, men vad då då?

För det andra tycker jag att Anders är skitbra. Jag har köpt PD och begagnade originalspel av honom. Schysst gubbe. (är du SÅ gammal, Anders?/red. anm.)

Kan ni inte slänga in en datorbörssida, där man kan sälja och köpa saker? Så får ni in lite stålar också. En brevsida (eller åtminstone en halv) där man får säga vad man tycker.

Inte för mycket GEOS i tidningen. En tävling skulle nog också sitta bra.

Ni får presentera lite nya saker till 64/128:an. Ni kan väl ha några spel, lite roliga saker på listningarna?

Lite koder till roliga spel och lite besvärjaren besvarar (nej,

besvarar). Om ni skulle kunna läsa brevet och tänka på det, skulle jag bli glad.

"Viktor, en glad 128:ägare"

Tack för ditt brev, Viktor. Kul att få reaktioner, så här direkt efter starten. Jag är nog böjd att hålla med dig, angående Dmz, men utvecklingen går framåt och kommersiella tidningar måste hänga med, även om det blir på bekostnad av något annat.

En säljsida är på planeringsstadiet, så du kommer nog att få tillfälle att sälja/köpa så småningom. Likaså är brevsidan på gång, om man inte räknar detta som en start (vilket vi i och för sig skulle kunna göra). Det är bara att skicka in era alster till mig eller Anders (adresserna finns på sidan 2) så ska jag göra mitt bästa för att få plats med dem.

GEOS kommer givetvis att ta upp en stor del av tidningen, men vi ska försöka att hålla det nere, så vi inte glömmer bort de andra områden som finns. Om det finns någon som vill skriva en artikel, så skicka in den till mig. Allt som är av någorlunda kvalitet, kommer med. Samma sak gäller för listningar.

Nyheter kommer vi givetvis att dela med oss av, så fort vi får chansen, men tyvärr så kommer det inte så mycket, att vi kan fylla en hel avdelning varje nummer.

Vad som står på tur, är en test av CMD:s FD-drive. Vi får väl se när den dyker upp.

Besvärjaren kommer nog att dyka upp lite då och då. Det beror mycket på vad det är för spel ni har. Redaktionen består av 2 GEOS-freaks, men vi kan nog ta reda på det mesta, så ingen ska behöva sitta utan svar från oss.

BOSSE

Hej Anders!

Här kommer lite synpunkter och ideer om dom **ÄTTA BITAR**na.

Jag tycker att nr0 är helt ok, vill på detta sätt bidra med en del synpunkter för att, som blivande prenumerant, kunna påverka tidningens utformning och innehåll.

Detta skulle jag personligen vilja att man hittade i tidningen:

- 1: Företagsannonser med C64/C128 pryler
- 2: Bygg tips till C64/C128 1541/1571 REU
- 3: Test av ett spel eller nyttoprogram i varje nummer
- 4: Köp/byt/sälj annonser för prenumeranter. Eftersom tidningen inte har plats för så många annonser, så tycker jag att man kan ta bra betalt för att annonsera t.ex. 50-100 Kr.
- 5: Info om GEOS och GEOS program (men inte halva tidningen)
- 6: Hjälpspelt för frågor.
- 7: Test av olika hårdvaror till C64/C128 (allt som går att koppla till).

Jag vill tacka på förhand för mig, och hoppas att mina synpunkter var till någon nytta. Om jag kan hjälpa till med något beträffande tidningen, så är det klart att jag ställer upp.

MVH
Lars-Olof Jakobsson

Hej Lars-Olof!

Tack för ditt brev. Jag hoppas du inte blir besviken att jag svarar, istället för Anders. Det är nämligen så att han håller semester för tillfället, så det är bara lilla jag som finns till hands!!

För att svara på dina frågor:

- 1: De första finns med i detta numret.
- 2: Det kommer mer än det lilla som fanns i nummer 0. Problemet är bara att hitta intressanta saker att bygga och någon som vet hur man gör.
- 3: Recensioner kommer så fort vi får tag i något att testa. Det kommer inte ut så mycket nytt, och det gamla är svårt att få tag i.
- 4: Är på gång. Vi ska bara bestämma priset och hur många vi kan ta med.
- 5: GEOS är det område, där det händer mest inom 64/128 världen. Så du får nog stå ut med en hel del skrivande om detta operativsystem.
- 6: Om det börjar droppa in många brev om ett visst område, så ska vi naturligtvis ta det under övervägande. Tills vidare får ni hålla till godo med denna spalten.
- 7: Vi håller ögonen öppna för allt som är av intresse. Visst finns det saker du kan hjälpa till med. Fortsätt skriva till oss och lämna gärna egna recensioner, tester etc.

MVH
BOSSE

HEJ!

Jag blev mycket intresserad av 8BITAR. En svensk tidning som på allvar tar upp 64:an är något som jag saknat. Men innan jag definitivt bestämmer mig för en prenumeration önskar jag veta lite mer, och har således en del undringar och funderingar:

På hur många sidor är ett normalt nummer?

Den lilla provtidningen handlade mycket om GEOS. Är detta normalt? Då jag själv inte har GEOS, är jag inte så intresserad av det.

Icke heller är jag intresserad av 128-specifika artiklar. Är det normalt med sådant?

Finns information om nya program/produkter och, framför allt, var man kan få tag i dem?

Innehåller tidningen någon sektion där man kan annonsera för att t.ex. köpa/sälja gamla originalspel?

Förekommer artiklar om assemblerprogrammering?

Fredrik Ekman

Hej Fredrik!

Kul att du tyckte om provexet. Det har tagits emot mycket bättre än vad jag väntat mig (ok Anders, du hade rätt).

Först vill jag säga att det finns inget "normalt" i denna tidning, vad gäller innehåll. Vi blir tvungna att ta tillvara på det vi lyckas få fram. Däremot kan jag berätta lite om hur det är tänkt att tidningen ska se ut:

16-24 sidor. Annonser från företag som syslar med 64/128:an. Innehållet bestäms från nummer till nummer. Bestämda avdelningar är: GEOS, listning, köp/sälj, insändare, tester/recensioner. Exakt hur mycket av var, ser vi inte förrän vi sätter ihop tidningen (tillgång/efterfrågan på artiklarna). Tyvärr kan jag inte uttrycka mig mer exakt pga omständigheterna för vår

dator. Jag hoppas att detta var till lite hjälp för dig.

BOSSE

Empire Computer Organisation
Den ideella försäljaren

ECO är en ideell organisation, som har tagit sig uppgiften att skaffa fram allt som går att få tag i till C64/C128, till självkostnadspris. De flesta av varorna har därför en leveranstid på mellan 2-4 veckor.

PRISEKEMPEL:

Hårddiskar	
CMD HD 20Mb	5295:-
CMD HD 40Mb	6795:-
CMD HD 100Mb	8295:-
CMD HD 200Mb	9815:-
CMD HD 300Mb	12295:-

Nya FD-serien

CMD FD-2000	2985:-
CMD FD-4000	3655:-
Klocka till FD-serien	155:-

RamLink-serien

Ramlink	3095:-
1Mb chip	425:-
4Mb chip	1595:-

Swiftlink

(Med svensk manual)	590:-
JiffyDOS 64	645:-
JiffyDOS 128	735:-

Extra drivrom till JiffyDOS

1541/1541-II/1571/OCR 118	345:-
1581	195:-

Vi reserverar oss mot eventuella prisändringar pga den varierande valutakursen.

ECO
Spårvägsgatan 6
214 27 Malmö
Tel (17-21) 040-82282

LISTNINGEN

Double Disk Directory V1.3

Detta är ett litet program (C64-BASIC) som jag tätat ihop, och som jag själv har haft väldigt stor nytta av. Vad gör det då? Jo, alla vet väl hur lite papper som utnyttjas när man skriver ut katalogen på skrivaren, bara ena halvan, detta program låter dig skriva ut två kataloger i bredd, vilket sparar en massa papper. Det är även bra om man vill jämföra två disketter, eller om man har enkelsidiga disketter och vill skriva ut båda sidorna. Programmet är tyvärr fruktansvärt långsamt, men det går att snabba upp om du kompilerar det.

För att du enkelt ska kunna skriva in det så har jag utnyttjat ett annat av mina program, Programläs V3.11, för att skapa en listning utan inverterade tecken, och för dig som är väldigt lat så finns programmet inknappt och klart i SYS PD/C64,C128:s bibliotek, där kan du även hitta Programläs. Programmet är freeware, vilket betyder att du får sprida det fritt, men i motsats mot public domain så behåller jag full copyright på programmet, vilket innebär att du inte får modifiera och sedan sprida programmet, däremot får du gärna modifiera för eget bruk, skicka gärna en kopia till mig.

Peter Karlsson
Värnsta, Ullersäter
710 40 FRÖVI

```
PROGRAM: DOUBLE-DIR 1.3
OREM"<CMN><M><5
SPACE><CMN><M><3 SPACE><CMN><M><12
SPACE>V1.3
1REM"<2 CMN><5 SPACE><2 CMN><3
SPACE><2 CMN><9 SPACE>1993-06-11
2 REM"<CMN><N>OUBLE<CMN>
```

```
<N>ISK<CMN><N>IRECTORY
3 REM
4 REM (C)1991,1993 MR.P FOR
SOFTWARE
5 REM SOFTWARE
6 REM FOR SYS PD/C64,C128
7 REM
8 REM
-----
THIS PROGRAM IS FREE WARE
9REM AND MAY BE COPIED FREELY.
-----
10 DIMA$(150,1),BL(150,1)
20 POKE53280,POKE53281,
30 PRINT"<GUL><RVS PÅ><CLS> DOUBLE
DISK DIRECTORY V1.3 <VIT>
FREWARE <GUL><2 SPACE>"
40 PRINT"<GUL>(C)1991,93 MR.P. AND
SOFTWARE
50 PRINT"<GRÖN>FOR SYS PD/C64,C128
60 PRINT"<NER><LILA>DO YOU WANT TO
USE <VIT>S<LILA>CREEN OR
<VIT>P<LILA>RINTER?<NER>
70 POKE198,,: WAIT198,1: GETA$:
IFA$="S"THENDV=3: SK=9: PW=40:
GOTO150
80 IFA$<>"P"THEN70
90 PRINT"<LJUSGRÄ>NOTE: TO USE THE
TFC3 PARALLEL PORT
91 PRINT"<6 SPACE>EMULATOR, ENTER
0 AS 2NDRY ADDY.<NER>
100 INPUT"<LILA>PRINTER DEVICE* <5
SPACE>? 4<3 VÄNSTER>";DV: IF
DV<40RDV>7 THEN 100
110 INPUT"2NDRY ADDR (0=NONE) ? 0<3
VÄNSTER>";SK: IF SK<0DRSK>255
THEN 120
120 INPUT"PAPER WIDTH(40-255) ?
80<4 VÄNSTER>";PW: IF
PW<40DRPW>255 THEN 120
130 PRINT"<NER>IS THIS CORRECT<5
SPACE>?": POKE198,,: WAIT198,1:
GETA$: IFA$="N"THEN100
140 PRINT
```

```
150 INPUT"VIEW DEL(ETED) FILES? Y<3
VÄNSTER>";DL$: IF DL$<>"Y" AND
DL$<>"N" THEN 150
152 INPUT"DUAL DISK DRIVE<5 SPACE>?
N<3VÄNSTER>";DD$: IF DD$<>"Y" AND
DD$<>"N" THEN 150
155 INPUT"TWO DISK DRIVES<5 SPACE>?
N<3VÄNSTER>";TD$: IF TD$<>"Y" AND
TD$<>"N" THEN 150
160 INPUT"DISK DEVICE* <8 SPACE>? 8
<3VÄNSTER>";DD: IF DD<80RDD>15
THEN 160
161 IFTD$="N"THEN170
165 INPUT"2ND DISK DEVICE* <4 SPACE>?
9<3VÄNSTER>";TD: IF TD<80RTD>15
THEN 165
170 PRINT"<GUL><RVS PÅ><CLS> DOUBLE
DISK DIRECTORY V1.3 <VIT>
FREWARE <GUL><2 SPACE>"
172 PRINT"<CYAN> PLEASE INSERT ";
175 IF DD$="Y" OR TD$="Y" THEN PRINT
"DISKS"
180 IF DD$="N" AND TD$="N" THEN PRINT
"FIRST DISK"
190 POKE198,,: WAIT198,1
200CLOSE8:OPEN8,DD,0,"$0
210 DR=: PRINT "<LILA> <NER> <HÖGER>
READING FIRST DISK": GOSUB 1000:
D1=DE
220CLOSE8: IF TD$="Y" THEN OPEN
8,TD,0,"$0": GOTO 260
230IF DD$="N" THEN PRINT "<NER>
<CYAN> PLEASE INSERT SECOND
DISK": POKE198,,: WAIT198,1
240IF DD$="Y" THEN OPEN 8,DD,0,"$1
250IF DD$="N" THEN OPEN 8,DD,0,"$0
260DR=: PRINT "<LILA> <NER> <HÖGER>
READING SECOND DISK": GOSUB 1000
270CLOSE8
280D2=DE: IF D1>DE THEN DE=D1
285PRINT"<GUL> <RVS PÅ> <CLS>
DOUBLE DISK DIRECTORY V1.3 <VIT>
FREWARE <GUL><2 SPACE>"
287IF DV>3 THEN PRINT "<CYAN>
PRINTING <3 .>
290CLOSE4: IF SK=0 THEN OPEN 4,DV:
GOTO 295
```

```
292 OPEN4,DV,SK
295 CMD4," DOUBLE DISK DIRECTORY
(C)1991,93 MR.P."
297 S$="<40 SPACE>"
298 S$=S$+S$+S$
300 IF PW<80 THEN 320
310 S1$="DISK: "+A$(,): S2$="DISK:
"+A$(,1): GOSUB 1500: GOTO 330
320 S1$=LEFT$(A$(,1),19): S2$=LEFT$(
A$(,1),19): GOSUB 1500
330 FOR I=1 TO DE
340 IF I>D1 THEN S1$="": GOTO 400
350 IF PW=>80 THEN 370
360 S1$=A$(I,): GOTO 400
370 S1$=LEFT$(A$(I,1),17)+STR$(BL(I,))
380 B$=RIGHT$(A$(I,1),1) GOSUB 2000:
S1$=S1$+"("+B$+")"
400 IF I>D2 THEN S2$="": GOTO 475
410 IF PW=>80 THEN 430
420 S2$=A$(I,1): GOTO 475
430 S2$=LEFT$(A$(I,1),17)+STR$(BL(I,))
440 B$=RIGHT$(A$(I,1),1): GOSUB 2000:
S2$=S2$+"("+B$+")"
475 GOSUB 1500
500 IF DV>3 THEN 550
510 RW=RW+1: IF RW<17 THEN 550
520 PRINT"<VIT>ANY KEY": POKE198,,:
WAIT198,1: POKE198,,: RW=.
530 PRINT"<GUL><RVS PÅ><CLS>
DOUBLE DISK DIRECTORY V1.3 <VIT>
FREWARE <GUL><2 SPACE>"
550 NEXT
600 S1$=STR$(BL(D1+1,))+" BLOCKS
FREE": S2$=STR$(BL(D2+1,))+"
BLOCKS FREE"
610 GOSUB 1500
620 PRINT*4: CLOSE4
630 END
1000 GET*8,A$,A$,A$,A$
1010 GET*8,A$: IF A$<>CHR$(34) THEN
1010
1020 FOR I=1 TO 16: GET*8,A$:
A$(0,DR)=A$(0,DR)+A$: NEXT
1030 GET*8,A$,A$,B$,C$,D$,E$,F$,A$
1040 A$(0,DR)=A$(0,DR)+"," +B$ +C$
+D$+E$+F$: PRINT "<NER> <HÖGER>
<GUL> TITLE: " A$(0,DR) <2 NER>"
```



```

1090 DE=1
1100 GET*8,A$,A$,L$,H$: BL(DE,DR)=
ASC(L$+CHR$(.)+256*ASC(H$
+CHR$(.))
1110 GET*8,A$: IF A$="B" THEN
DE=DE-1: RETURN
1115 PRINT "<UPP> <HÖGER>
<MELLANGRÄ> FILES:"DE
1120 IF A$<>CHR$(34) THEN 1110
1130 GET*8,A$: IF A$<>CHR$(34) THEN
A$(DE,DR)=A$(DE,DR)+A$: GOTO
1130
1140 GET*8,A$: IF A$=" " THEN 1140
1150 A$(DE,DR)=LEFT$(A$(DE,DR)+"<16
SPACE>"+A$
1155 IF DL$="N" AND A$="D" THEN
A$(DE,DR)="" : DE=DE-1
1160 GET*8,A$: IF A$ THEN 1160
1170 DE=DE+1: GOTO 1100
1500 PRINT LEFT$(S1$+S$,PW/2)LEFT$(
S2$,PW/2): RETURN
2000IF B$="P" THEN B$="PROGRAM":
RETURN
2010 IF B$="S" THEN B$="SEQUENTIAL":
RETURN
2020IF B$="R" THEN B$="RELATIVE":
RETURN
2030IF B$="D" THEN B$="DELETED":
RETURN
2040IF B$="U" THEN B$="USER": RETURN
2050IF B$="*" THEN B$="NOT CLOSED":
RETURN
2060B$="ERROR": RETURN
3000REM V1.1 : 1991-07-22
3010 REM V1.2 : 1993-06-10
3020REM V1.3 : 1993-06-11
SH=Shift, CM=Commodore och
CT=Control. Vid dubbla hänvisningar
gäller den vänstra engelskt och den
högra svenskt tangentbord. Vid ensam
bokstav gäller Shift+bokstaven.
Listningen skapad med Programläs V3.11
(C)1990-1993 Peter Karlsson
    
```

SANDINGE's Import & Data
Sveriges största sortiment till
C-64 & C-128

Prisexempel:

KeyDOS	395--
(ROMkrets för den tomma sockeln i din C128)	
Minimodem-C24	1145--
(2400 baud inkl terminalprogram för C64 & C128)	
Gnome Kit	199--
(Programmeringshjälpmedel för basic, assembler mm)	
JiffyDOS (Komplett) fr.	785--
Nova Sampler	449--
(Komplett med Nova Editor)	
Fun Graphics Machine	395--
(Grafikmanipulering)	
Big Blue Reader	495--
(Konverterar text & binära filer till och från MS-DOS)	
Super 81 Utilities 64 & 128	249--/299--
(Kopiering mm)	

SOMMARERBJUDANDE!!

RABATT på GEOS! Under Augusti månad lämnar vi 10% rabatt på nedanstående priser!

GEOS 2.0 549:- GEOS 128 2.0 639:-
 geoCalc 64 549:- geoCalc 128 639:-
 geoFile 64 499:- geoFile 128 549:-
 geoPublish 549:- geoChart 369:-
 geoBasic 499:- geoProgrammer 639:-
 geoCanvas 395:- GateWay 64&128 385:-
 GeosCompanion 369:-
 DeskpackPlus 369:- International
 Fontpack 369:- Power Pack II 369:-
 Collette Utilities 395:- Perfect Print
 LQ inkl Font Coll 1&2 545:-
 geoMakeBoot 185:-

OBS! Vi har även begagnat!!
 Datorer, Drivrar mm. Postens
 avgifter tillkommer på alla ordrar.

Sandinge's Import & Data
 Norsbergsv. 8B, 302 30 Halmstad
 Tel+Fax 035-122164, Tel 035-186795

AXEL ÖPPNAR BBS

Jag har en kompis som heter Axel, som är väldigt begästrad av datorer av alla de slag. Inte för att han begriper sig på dem, men allt vad som kan kallas nyttoprogram, har han till sina olika maskiner. Hans hustru, som för övrigt heter Ester, tycker däremot inte om att Axel alltid sitter vid datorn, när han är hemma. Förresten så tar han med sig datorn till jobb också. Han har för övrigt haft 8 olika jobb det senaste året.

Nåja, Axel hade fått se min bas och bestämt sig för att även HAN skulle starta BBS.

-Men jag ska ha en bas som sträcker sig över alla olika datormärken som finns, sa han.

-Jaha, sa jag. 'Då ska du skaffa nytt modem då!'

-Modem? Vad ska jag med nytt modem till? Det jag har fungerar alldeles utmärkt.'

-Jovisst, men 300 bps är kanske lite långsamt för de större modellerna, sa jag i ett försök att avstyra vad jag visste skulle gå åt skogen.

-Nää. Jag ska göra basen så intressant att hastigheten inte har någon betydelse, sa han.

Sagt och gjort. Axel satte igång med arbetet att starta en bas, med hjälp av ett gammalt program som låg och skräpade hemma hos mig.

Två veckor förflöt utan att jag så mycket som såg till Axel. Förutom att det lös i hans arbetsrum, så fanns det inga som helst bevis för att han överhuvudtaget existerade längre. På den 15:e dagen skrällde telefonen till och en konstig röst i andra änden sa:
 -Ring upp mig med din dator och testa min bas', och naturligtvis gick det inte

att ta miste på Axels upphetsade röst. Nåja, jag gick in till min 64:a och ringde upp honom.

Signalerna gick fram, så han hade i alla fall inte kladdat med ledningarna, och jag fick en CD. Men det var ungefär allt som hände. Ok, jag fick en svart skärm och så.

Efter någon minuts väntan, gav jag upp och la på igen. När jag väl fick tag i honom igen, lät han besviken.

-Vad hände?' frågade han, 'du försökte ju inte ta dig in i basen, utan bara satt där och väntade.'

-Jag fick bara en svart skärm, sa jag, 'så jag visste inte vad jag skulle göra.'

-Nä, just det. Det är väl smart att inte ge ovälkomna någon ledtråd om hur dom tar sig in!

-Jaha, och hur hade du tänkt att dom som är välkomna, ska få reda på hur dom ska göra?', undrade jag försiktigt.

-Tja, det har jag inte riktigt löst än, men syftet är att hindra hackers att ta sig in och förstöra basen. Det vimlar ju av sådana typer.'

-Jo, men vem vill bryta sig in i en 64 bas?', frågade jag, som blev mer och mer förvirrad.

-Läser du inte tidningarna?' sa han. 'Det står ju om hackers varje dag, som tar sig in i olika baser och plockar ut hemlig information.'

-De artiklarna handlar om stora företag som har hemlig information om sina kunder och sin verksamhet, sa jag som började förstå vad han syftade på.

-Tror du det, sa han misstänksamt. 'Jaja, jag får väl tro dig då.'

Nästa dag var det dags för ett nytt test. Denna gången gick det bra att komma in. Efter att ha tittat runt i

basen ett tag, började jag undra över det där som skulle locka användare.

-Nja, det är inte riktigt färdigt, än. Det är meningen att man ska kunna ringa hit och med hjälp av ett riktigt bra ordbehandlingsprogram, skriva sina alster för ett sedan ta hem filen färdig för utskrift. Förresten ska man kunna skriva ut den medan är inne i basen för att....."

Jag var alldeles mållös. Men vad jag hade väntat mig av en sådan entusiast som Axel, vet jag inte. Jag ville fråga hur han hade kunnat tro att detta skulle locka folk, men jag vågade inte av rädsla att bli uppehållen hela kvällen.

Förresten, Axel har satt igång sin bas nu, men vågar inte annonsera om den av rädsla för hackers.

ARCADIA

FOSIE BBS

En BBS för
64/128
Entusiaster
040-224308

40Mb HD
Supra 2400
CBase 64
(svensk)

Öppet-
DYGNET
RUNT

SPONSOR:
E.C.O.

Över 400
filer: GEOS
128, CP/M
GIF etc

Vi går på djupet

SWIFTLINK

BRYT HASTIGHETSBEGRÄNSNINGEN MED 64:AN

Tillhör du dem som brukar sitta vid din dator och förbanna alla långsamma modemhastigheter medan meddelandena från din favorit-BBS långsamt släpar sig fram över skärmen i 300 eller 1200 bps? Som tittat avundsjukt på kamraternas Amigor och önskat att det skulle gå att köra lite fortare med 64:an också? Lidandet kan begränsas, SwiftLink finns!

Det finns två problem när det gäller telekommunikation med Commodore 64 eller 128. Det första är att maskinerna på grund av sin konstruktion inte klarar av att arbeta med höga modemhastigheter, över 1200 bps är synnerligen osäkert och höghastighet är bara inte att tänka på.

Problem nummer två är att de RS232-signalerna som finns i userporten "inte överensstämmer med verkligheten" och att det därför krävs speciella interface som är så gott som omöjliga att få tag på. Båda dessa problem löser sig smidigt med SwiftLink-232 från Creative Micro Designs.

SwiftLink är konstruerad av Kent Sullivan på Dr. Evil Laboratories, som också gjort den kända stereocartridgen, och tillverkades och marknadsfördes ursprungligen också av dem. Tillverknings- och försäljningsrätterna har nu övertagits av CMD, företaget som också har JiffyDOS, RAmLinken och HD-hårddisken på sin meritlista. CMD har tidigare visat sig stå för en mycket hög kvalitet på sina produkter och SwiftLink-232 är inget undantag.

SwiftLink består av en cartridge i samma storlek som vilken

programfrysare som helst. På baksidan sitter en vanlig 9-polig D-subkontakt och på ovasidan hittar man en liten omkopplare. Det är allt och ser väl inte så mycket ut för världen. Men plugga in den i 64:ans eller 128:ans cartridgeuttag och hela världen ligger öppen.

Att cartridgeuttaget används, i stället för userporten som annars är normalt för modemanslutning, har flera fördelar. Bland annat blir userporten fri för en parallellanslutning skrivare och SwiftLink klarar sig alldeles utmärkt ansluten tillsammans med andra extratillbehör. Vid testet har den varit parkerad i ett Aprospan expansionkort för fyra cartridge, tillsammans med en 1750 REU och en Super Snapshot, utan några som helst problem.

För anslutningen till ett modem används en vanlig modemkabel med en 9-polig D-subkontakt i ena änden och en 25-polig i den andra. Sådana kablar kan köpas i vilken dataaffär som helst. Så det är bara att koppla in sig till lämpligt modem och köra igång. Detta test har utförts med ett US Robotics Courier HST, men det går bra med vilket standardmodem som helst och med vilken hastighet som helst. SwiftLink klarar från 300 till 38400 bps.

För detta krävs givetvis terminalprogram och de vanliga fungerar inte med SwiftLink. Och därmed kommer vi till det som nästan är lika bra som själva cartridge. Med i paketet följer nämligen tre disketter med sharewareprogram, speciellt anpassade för SwiftLink. Och det är mycket bra program, väl värda sina sharewareavgifter.

NovaTerm, Terminal One, BellTerm och SwiftLink FTP till 64:an, DesTerm till 128:an och Q-Term till 128:an i CP/M-läge!

Till 64:an är NovaTerm det mest användbara. Här finns allt man rimligen kan önska sig, ANSI-emulering, 80-kolumnsläge, REU-stöd, fonteditor, alla sorters överföringsprotokoll, bufferhantering och mycket mer. Ett mycket bra terminalprogram. Klarar 2400 bps även utan SwiftLink. Omfattande dokumentation finns på disketten.

DesTerm 128 är det absolut bästa terminalprogram undertecknad har sett till Commodore 128. Arbetar i 80-kolumnsläget med menyer och undermenyer som styrs med joystick, mus eller tangentbord. Otaliga inställningsmöjligheter, RAMdisk i REU, ANSI-emulering, nummerregister med automatisk nummerslagning och inloggning, möjlighet att konvertera till svenska tecken, med mera. Det finns snart sagt ingenting som inte kan göras med detta program och musstyrningen är en fröjd att arbeta med. Dokumentationen finns på disketten och upptar över sextio A4-sidor i utskrivet skick. I denna uppges också att 128:an med detta program kan hantera 9600 bps över den vanliga userporten utan SwiftLink, men den uppgiften är otestad och förefaller något orimlig.

Om de övriga programmen på disketterna finns inte mycket att säga, i jämförelse med dessa två är de inte särskilt märkvärdiga. Och hur fungerar nu kombinationen NovaTerm eller DesTerm 128 och SwiftLink-232? Helt fantastiskt, att susa fram i 9600 bps är en mycket upplyftande upplevelse när ögonen och hjärnan är vana vid 1200. Filöverföringar går blixtrande fort och texten på skärmen rullar förbi fortare än den går att läsa. Än kan den gamla åttabitarsdatorn hänga med.

Er något stressade testare lyckades

B

ÅTTA
BITAR

c/o Anders Reuterswärd
Lundagatan 40
117 27 Stockholm

aldrig komma upp i den svindlande hastigheten 14400 bps, dock troligen mera beroende på ovana vid det lånade modemmet och alla dess inställningar än på någon brist hos SwiftLinkcartridgen. Den har redan övertygat tillräckligt för att garantera att den håller utlovat mått även i detta avseende.

Medföljande dokumentation om själva cartridgen är minimal, och upptas mest av uppgifter om felsökning och hur en nollmodemkabel ska kopplas, men är faktiskt ändå fullt tillräcklig. För att få det hela att fungera handlar det ju faktiskt bara om att stoppa cartridgen i rätt uttag och köra igång. Resten står att läsa i programmets egna instruktioner, som definitivt inte är bristfälliga.

För GEOS-vänner har utlovats nya versioner av GeoTerm och GeoTerm 128 med stöd för SwiftLink, någonting som vi dock nu flera år senare ännu inte har sett. Nämnas bör väl också att det finns BBS-program som klarar SwiftLink, nämligen CBase 64 och

CBase 128 i sina senaste versioner. Information om dessa medföljer vid beställning och det är alltså möjligt att öppna 64/128-baser för höghastighetsanvändare. Så vad väntar ni på, sysopar och blivande sådana, sätt igång!

SwiftLink-232 importeras på beställning till Sverige av föreningen Empire's Computer Organization, som därmed gör en stor insats för de seglivade 64/128:ornas fortsatta överlevnad. Kostnaden får betraktas som väldigt låg, särskilt för nya modementusiaster som ju kan räkna av vad det skulle kosta att skaffa ett RS232-interface.

Ett höghastighetsmodem kostar visserligen stora pengar, men det målet kan ju komma senare. Börja lite smått med ett begagnat modem av vanlig sort och sikta uppåt. SwiftLink är ett mycket bra köp! (ECO, Spårvägsgetan 6, 214 27 Malmö, 040-822 82)

Anders Reuterswärd